

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ
ΚΑΙ ΝΑΥΤΙΝΙΑΣ**

ΓΕΝ.Δ/ΝΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΔΗΜ. ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ
ΕΘΝΙΚΗ ΑΡΧΗ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΕΣΠΑ 2007 - 2013

Αθήνα, 2/12/09
Αριθμ.Πρωτ.56367 /
ΕΥΣ9121

ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΩΝ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Ταχ. Δ/νση : Νίκης 5- 7
Ταχ. Κώδικας : 10180
Πληροφορίες : Κλ. Ροκίδης
Τηλ.: 210 3742074
fax : 210 3742063
e-mail : mme@m nec.gr

ΠΡΟΣ : Ενδιάμεσους Φορείς Διαχείρισης

Κοιν. : - Ελληνική Ένωση Τραπεζών
- Ένωση Συν. Τραπεζών

ΘΕΜΑ: Οδηγίες για τις προϋποθέσεις συμμετοχής στο Α' Πρόγραμμα Ενίσχυσης των Μικρών και Πολύ Μικρών Επιχειρήσεων του Υπ.Οι.Ο. στο ΕΣΠΑ σχετικά με την δυνατότητα ενίσχυσης των επιχειρήσεων που λειτουργούν βάσει σύμβασης δικαιόχρησης (Franchise).

Σχετικά:

Διευκρινίζεται κατ' αρχάς ότι το προσωρινό κοινοτικό πλαίσιο για τη λήψη μέτρων κρατικής ενίσχυσης με σκοπό να στηριχθεί η πρόσβαση στη χρηματοδότηση κατά τη διάρκεια της τρέχουσας χρηματοπιστωτικής και οικονομικής κρίσης (2009/C 16/01) βάσει του οποίου υλοποιείται το πρόγραμμα, δεν αποκλείει ρητά από το πεδίο εφαρμογής του τις επιχειρήσεις δικαιόχρησης (franchise) και συνεπώς είναι κατ' αρχήν δυνατόν οι επιχειρήσεις αυτές να λάβουν ενίσχυση.

Οι συμφωνίες δικαιόχρησης συνιστούν άδειες εκμετάλλευσης δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, που αφορούν συνήθως εμπορικά σήματα ή διακριτικούς τίτλους και τεχνογνωσία για την χρήση και τη διανομή αγαθών ή υπηρεσιών. Πέρα από τις άδειες εκμετάλλευσης δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, ο δικαιοπάροχος (franchisor) παρέχει συνήθως στο δικαιοδόχο (franchisee) κατά τη διάρκεια ισχύος της συμφωνίας εμπορική ή τεχνική συνδρομή. Ο δικαιοδόχος, από την πλευρά του, καταβάλλει στον δικαιοπάροχο αμοιβή για τις χορηγηθείσες άδειες και την παρεχόμενη συνδρομή. Η δικαιόχρηση παρέχει στον δικαιοπάροχο τη δυνατότητα να δημιουργήσει με επενδύσεις περιορισμένου κόστους ένα ομοιόμορφο δίκτυο για τη διανομή των προϊόντων του.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στην Ανακοίνωσή της περί θεμάτων δικαιοδοσίας βάσει του Κανονισμού 139/2004 (σημείο 19) δέχεται ότι «οι συμφωνίες δικαιόχρησης αυτές καθαυτές δεν παρέχουν **συνήθως** στον δικαιοπάροχο έλεγχο επί των δραστηριοτήτων του δικαιοδόχου. Ο δικαιοδόχος συνήθως εκμεταλλεύεται τους επιχειρηματικούς πόρους για δικό του λογαριασμό, ακόμη και αν τα βασικά στοιχεία ενεργητικού μπορεί να ανήκουν στον δικαιοπάροχο. Επιπλέον, συμφωνίες καθαρά οικονομικού χαρακτήρα, όπως οι πράξεις

πώλησης και επανεκμίσθωσης με δυνατότητα επαναγοράς των ιδίων στοιχείων ενεργητικού κατά τη λήξη της σύμβασης, δεν αποτελούν συνήθως συγκέντρωση, δεδομένου ότι δεν μεταβάλλεται ο έλεγχος επί της διοίκησης και των πόρων». Από την άλλη πλευρά, «καθαρά οικονομικοί δεσμοί μπορεί να διαδραματίσουν αποφασιστικό ρόλο για την απόκτηση του ελέγχου. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, μια κατάσταση οικονομικής εξάρτησης μπορεί να οδηγήσει σε έλεγχο de facto, εφόσον, για παράδειγμα, πολύ σημαντικές μακροπρόθεσμες συμφωνίες εφοδιασμού ή παροχής πιστώσεων με προμηθευτές ή πελάτες, σε συνδυασμό με διαρθρωτικούς δεσμούς, εξασφαλίζουν αποφασιστική επιρροή. Στην περίπτωση αυτή, η Επιτροπή θα αναλύει προσεκτικά κατά πόσον οι εν λόγω οικονομικοί δεσμοί, σε συνδυασμό με άλλους δεσμούς, είναι επαρκείς για τη μεταβολή του ελέγχου σε μόνιμη βάση».

Από τα ανωτέρω στοιχεία συνάγεται ότι δεν μπορεί να αποκλεισθεί το ενδεχόμενο ένα δικτύο δικαιόχρησης να είναι με τέτοιο τρόπο οργανωμένο, ώστε ο δικαιοπάροχος να ασκεί κυριαρχική επιρροή στον στρατηγικό σχεδιασμό και την λειτουργία του δικαιοδόχου. Σε μία τέτοια περίπτωση, η χορήγηση ενίσχυσης στον δικαιοδόχο θα οδηγούσε στην έμμεση ενίσχυση του δικαιοπαρόχου και, κατ' επέκταση, του συνολικού δικτύου δικαιόχρησης. Συνεπώς, πρέπει σε κάθε περίπτωση να εξετάζεται συγκεκριμένα εάν βάσει μίας ορισμένης σύμβασης δικαιόχρησης ο δικαιούχος διατηρεί ή όχι την ανεξαρτησία/αυτονομία του σε επίπεδο επιχειρηματικής δράσης ή/και ανάληψης του επιχειρηματικού κινδύνου, οπότε αναλόγως η όποια ενίσχυση του δοθεί έχει ως συνέπεια την ενίσχυση ή μη του δικτύου.

Το ερώτημα είναι εάν και σε ποιό βαθμό οι επιχειρήσεις ενός δικτύου δικαιόχρησης μπορεί να αντιμετωπισθούν ως «δεδομένη επιχείρηση», κατά την έννοια του άρθρου 2 παρ. 2 του Κανονισμού 1998/2006 (De Minimis) που στην ουσία είναι η βάση που στηρίχθηκε το υπάρχον στην προκήρυξη καθεστώς ενίσχυσης. Ο όρος «δεδομένη επιχείρηση» αντιμετωπίζεται από το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και την Επιτροπή υπό μια οικονομική οπτική, δηλαδή περισσότερο ως οικονομική παρά ως νομική οντότητα. Ειδικότερα, ως «δεδομένη επιχείρηση» νοείται μία οικονομική μονάδα η οποία περικλείει μία ενιαία οργάνωση προσωπικών, υλικών και λοιπών στοιχείων, που έχουν ταχθεί στη διαρκή επιδίωξη ορισμένου οικονομικού σκοπού. Ως «δεδομένη επιχείρηση» νοείται η ενιαία οικονομική μονάδα. Η ύπαρξη μιας τέτοιας μονάδας καθορίζεται σε μεγάλο βαθμό από ποιοτικά μάλλον παρά ποσοτικά κριτήρια.

Κριτήρια που συνηγορούν στον χαρακτηρισμό μίας επιχείρησης ως ενιαίας οικονομικής μονάδας αποτελούν ενδεικτικά (i) η μία νομική προσωπικότητα, (ii) η μόνιμη και ενιαία οικονομική διαχείριση και στρατηγική, (iii) η υιοθέτηση της δομής μιας εταιρείας εισηγμένης σε δύο χρηματιστήρια, (iv) η εσωτερική αντιστάθμιση κερδών και ζημιών ή η διανομή των εσόδων μεταξύ των διαφόρων επιχειρήσεων, (v) η από κοινού ευθύνη των επιχειρήσεων ή η κατανομή των εξωτερικών κινδύνων, (vi) οι αμοιβαίες συμμετοχές στο κεφάλαιο μεταξύ των επιχειρήσεων. Τα προαναφερθέντα στοιχεία, τόσο μεμονωμένα όσο και συνδυαστικά, θα κριθούν μαζί με όλες τις σχετικές πραγματικές και νομικές συνθήκες, προκειμένου να διαπιστωθεί η ύπαρξη ή μη του ενιαίου οικονομικού χαρακτήρα των εξεταζόμενων επιχειρήσεων.

Από τα ανωτέρω είναι σαφές ότι, προκειμένου να διαγνωσθεί εάν οι επιχειρήσεις που ιδρύονται ή δραστηριοποιούνται στο πλαίσιο σύμβασης δικαιόχρησης μπορούν να χαρακτηρισθούν ως «δεδομένη επιχείρηση», πρέπει να εξετασθεί εάν οι ανωτέρω επιχειρήσεις συγκροτούν μία οικονομική μονάδα, η οποία περικλείει μία ενιαία οργάνωση προσωπικών, υλικών και λοιπών στοιχείων, που έχουν ταχθεί στη διαρκή επιδίωξη ορισμένου οικονομικού σκοπού. Τα κριτήρια της προηγούμενης παραγράφου αποτελούν χρήσιμο οδηγό.

Πρέπει πάντως να τονιστεί στο σημείο αυτό ότι οι επιχειρήσεις-δικαιοδόχοι από κοινού με την επιχείρηση-δικαιοπάροχο ενός δικτύου δικαιόχρησης δεν συνιστούν αυτόματα μια «δεδομένη επιχείρηση», όπως αυτός ο όρος χρησιμοποιείται για τους σκοπούς του Κανονισμού De Minimis. Το σύνθητες γεγονός της εκμετάλλευσης από τον δικαιοδόχο στοιχείων ενεργητικού, που ανήκουν στον δικαιοπάροχο, δεν επαρκεί για να προσδώσει ενιαίο οικονομικό χαρακτήρα στην εταιρική σχέση και να οδηγήσει, κατ' επέκταση, στην δημιουργία μίας «δεδομένης επιχείρησης» μεταξύ των διαφόρων επιχειρήσεων-δικαιοδόχων και της επιχείρησης-

δικαιοπαρόχου. Δεν αποκλείεται, εντούτοις, να ανακύψουν περιπτώσεις όπου οι όροι που διέπουν μία συμφωνία δικαιόχρησης προσδίδουν στο αναδυόμενο εταιρικό σχήμα τον χαρακτήρα μιας ενιαίας οικονομικής μονάδας. Κάτι τέτοιο συμβαίνει για παράδειγμα, όταν η συμφωνία των εμπλεκόμενων μερών διαμορφώνεται με τέτοιο τρόπο, ώστε να δίδει στον δικαιοπάροχο τον έλεγχο της διοίκησης και των πόρων της επιχείρησης του δικαιοδόχου για μεγάλη χρονική διάρκεια χωρίς δυνατότητα πρόωρης καταγγελίας εκ μέρους του τελευταίου, ή όταν ο δικαιοπάροχος απολαμβάνει του δικαιώματος της αρνησικυρίας επί των στρατηγικών επιχειρησιακών αποφάσεων του δικαιοδόχου.

Οι **Ενδιάμεσοι Φορείς Διαχείρισης** οφείλουν σε κάθε περίπτωση να εξετάζουν, εάν οι επιμέρους επιχειρήσεις-δικαιοδόχοι και η επιχείρηση-δικαιοπάροχος ενός δικτύου δικαιόχρησης δομούνται και λειτουργούν ως ενιαία οικονομική οντότητα. Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, θα πρέπει κάθε φορά να ελέγχεται η τήρηση του ανωτάτου ορίου των 500.000 € σε σχέση όχι μόνον με την ενίσχυση de minimis που λαμβάνει η εκάστοτε επιχείρηση του δικτύου, αλλά και με τις άλλες ενισχύσεις de minimis που τυχόν έχουν λάβει οι λοιπές επιχειρήσεις του ίδιου δικτύου δικαιόχρησης καθώς και οποιαδήποτε συμμετοχή σε πρόγραμμα ενίσχυσης που βασίζεται στο «προσωρινό κοινοτικό πλαίσιο για τη λήψη μέτρων κρατικής ενίσχυσης με σκοπό να στηριχθεί η πρόσβαση στη χρηματοδότηση κατά τη διάρκεια της τρέχουσας χρηματοπιστωτικής και οικονομικής κρίσης».

Επίσης στο στάδιο της αξιολόγησης θα πρέπει να εκτιμηθεί εάν η αιτούσα επιχείρηση καλύπτει τον ορισμό της μικρομεσαίας επιχείρησης αφού σε περίπτωση που διαπιστωθεί ότι οι επιμέρους επιχειρήσεις-δικαιοδόχοι και η επιχείρηση-δικαιοπάροχος ενός δικτύου δικαιόχρησης δομούνται και λειτουργούν ως ενιαία οικονομική οντότητα θα πρέπει να προσμετρηθούν όλα τα οικονομικά στοιχεία της «οικονομικής μονάδας» (αλλιώς «δεδομένη επιχείρηση») καθώς και ο συνολικός αριθμός των εργαζομένων (σε Ετήσιες Μονάδες Εργασίας) του δικτύου.

Ο Γενικός Διευθυντής

Εμμανουήλ Κατσιαδάκης

Εσωτερική Διανομή :

1. Γραφείο Υφυπουργού κ. Στ. Αρναουτάκη
2. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Επενδύσεων και Ανάπτυξης
3. Γραφείο Γεν. Δ/ντή κ. Εμμ. Κατσιαδάκη
4. Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού της Εφαρμογής των Ε.Π., κ. Κ. Κουκολιά